

Vaihtoehtokaava haastaa Kaskenkatu 15:n puutalojen purkusuunnitelmat

Vaihtoehtoinen kaavaluonnos Turunmaan sairaalan ja Eschnerska frilasarettet -säätion tontille sovittaa rakennussuojelun osaksi sairaalan laajennusta ja säätion kaavailemaa rakennushanketta. Tontin puutaloja uhkaa purkutuomio, vaikka vanhaa ja uutta yhteen sovittaen voitaisiin saavuttaa monimuotoisempaa ja kiinnostavampaa arkkitehtuuria yhtä suurin kerrosaloin.

Eschnerska frilasarettet -säätion ja Turunmaan sairaalan uudisrakennushankkeet Turun Kaskenkadulla ovat johtamassa omaleimaisen vanhan rakennuskannan purkamiseen. Sairaalan uudisrakentamisen tavoitteena on toimintaedellytysten turvaaminen sairaalan nykyisellä sijainnilla. Eschnerska frilasarettet -säätion suunnitelmissa on palvelutalo ja sairaalahotelli sekä mahdollisesti myös sairaalalle vuokrattavia lisätiloja, joiden toteuttamiseksi säätio on hankkinut sairaalan vieressä sijaitsevan puutalotontin.

Tontin puutalot ovat kumpikin poikkeuksellisia. Kaskenkatua reunustavan empiretalon piirustukset on päivätty vuonna 1831, vain neljä vuotta Turun palon jälkeen. Se edustaa lähes viimeisenä Turun palon jälkeisten vuosikymmenten kaupungin laitaosien rakennuskulttuuria. Rakennuksen ulkomuoto on säilynyt ennallaan 180 vuotta. Pihan sisäosassa sijaitsevan jugendtalon on suunnitellut arkkitehti Alexander Nyström vuonna 1912. Korkeatasoista jugendia edustavan rakennuksen sisätiloista suuri osa on säilynyt yksityiskohtia myöten alkuperäisessä asussaan. Turunmaan sairaalaa ei rakennushistoriallisten arvojen häviäminen uhkaa merkittävästi. Sairaalan on suunnitellut Erik Bryggman.

Vaihtoehtoisen asemakaavaluonnoksen lähtökohtana on kytkeä puurakennukset osaksi uudisrakennuksia siten, että sairaalan ja säätion määrälliset ja laadulliset tavoitteet toteutuvat. Väkisin säilyttämisen sijaan puutalot käännetään tontin kruunuksi, uutta ja vanhaa yhdistelemällä saavutetaan elämyksellistä ja monimuotoista kaupunkiympäristöä. Palvelutalo ja sairaalahotelli asettuvat sekä uudisrakennuksiin että jugendtalon tiloihin ja kadun varren empiretaloon on sijoitettu kahvila. Sairaalan edellyttämä laajennus on sijoitettu sairaalan vanhalle tontille. Sen tieltä on vaihtoehtokaavassakin esitetty Bryggmanin suunnitteleman lastentalon purkamista, sillä sairaalan laajennusmahdollisuus halutaan turvata.

Vaihtoehtokaavan tarkoituksena on myös herättää keskustelua yksittäisten fragmenttien merkityksestä kaupunkikuvassa. Rakennussuojelun lähtökohtana on viime vuosiin asti ollut laajojen kokonaisuuksien säilyttäminen, mutta esimerkiksi Helsingissä on äskettäin suojeltu kantakaupungissa satunnaisesti säilyneet harvat puurakennukset. Turussa mainioita esimerkkejä uudisrakentamisen sovittamisesta kerrokselliseen kaupunkitilaan ovat uusi pääkirjasto sekä Åbo Akademin Arken.

Kaskenkatu 15:n vaihtoehtokaavassa uudisrakentaminen on sovitettu useaan eri-ikäiseen rakennukseen. Kaupunkikuvan yhtenäisyyden sijaan suojelun painopiste on siirtymässä kaupungin eri-ikäisten kerrostumien kunnioittamiseen, sillä kaupunkinäkö on vain harvoin yhden aikakauden suunnitteluideologioiden mukainen. Tyylilliset ristiriidat tulisikin nähdä kaupunkiympäristön tyyppillisenä ja kiinnostavana piirteenä.

Lisätietoja:

Panu Savolainen
040-0708769
panu.savolainen@utu.fi

Mikael Sjövall
050 3535 045
mikael_sjovall@yahoo.se